

Književne novosti

Ksaver Meško: „Mir božji“. Izšlo v založbi Ig. pl. Kleinmayra in Ferd. Bamberga v Ljubljani. — O tej novi, 11 tiskanih pol obsegajoči zbirki Meškovih umetniških proizvodov izpregovorimo več v eni prihodnjih številkih.

Nova železnica s Koroškega skozi Karavanke, Bohinjske gore in čez Kras v Trst. Kratek opis železnice v tehničnem in turističnem oziru. Spisal Maks Klodič pl. Sabladoski. — Str. 30. Cena 70 h, po pošti 5 h več. — Slovenci silo malo storimo za reklamo za svojo lepo domovino; pred vsem pa pogrešamo v naši potopisni, domoznanski literaturi knjižic, ki bi služile temu namenu. V zadnjem času je izšlo par takih brošur, ki jih je svet pozdravil z veseljem, in s tega stališča pozdravljam in priporočam vsakemu rodoljubu to knjižico, ki bo vsaj deloma pripomogla po svoje, da spoznavamo bliže prelepo slovensko zemljo, ki je v nekaterih delih večini tako malo znana, da je vprav sramotno. Tu imam pred vsem v mislih oni krasni predel slovenske domovine onostran Karavank, ki bo otvorjen po novi progji širšemu slovenskem občinstvu, — kamor naj se koncentrira vse naše narodno gibanje, zlasti pa turistika. To je naš divni slovenski Korotan, ki je po večini celo našim izobražencem prava španska vas, pred vsem pa prekrasni, slavni Rož. — Komu naših turistov je dozdej na misel prišlo posetiti naše brate onkraj Golice in Stola!? Daleč čez meje avstrijske je peljala marsikoga pot, — tužni Korotan, kjer je toliko narodnega dela — in velik kos tega dela je že samo občevanje z narodom v slovenščini — pa je ostal na strani, čakajoč odrešenja... Bog ve, ali mu prinese nova železnica to odrešenje! Klodič pravi takoj v začetku, da o tem ne more biti govora in da se nadejamo le najboljšega, — s tem optimistnim in bodrilnim uvodom je pridobil Klodič takoj moje simpatije, kajti nič mi ni zoprnejšega in bolj demoralizujočega nego tisto nejunaško, malodušno lamentiranje, da je Koroška izgubljena in da je vsak trud zastonj... Koroška še ni izgubljena samo pozitivnega narodnega dela je treba, tistega malega dela, ki ga imenujejo Čehi „mali narodni prace“, in lep kos tega dela reprezentuje turistično delovanje in posebno še na Koroškem, ki je eminentno dežela tujskega prometa. Vzbuditi zmisel za tako delovanje je postranski namen te knjižice in s tega stališča je vse hvale vredna. Na kratko, a jedrnato in toplo opisuje pisatelj ozemlje nove železnice, posebno Koroško. O Rožu bi si želeli malo več zanimivih podrobnosti. Spis pa je sploh kratek; v potopisnem delu zaostaja za tehničnim, v zadnjem oziru je pač izboren, vreden pisateljevega stanu. Uvrstiti ga moramo med najboljše spise tega žanra. Zato ga priporočam vsakomu, ki ima kaj zmisla ne le za novo železnico, nego tudi za lepe slovenske kraje, ki jih je otvorila potujočemu občinstvu karavanško-bohinjska železnica. Knjižico krasi tudi 10 lepih slik. Na koncu je pridejan zemljevid, kažoč ozemlje ob novi železnici.

Dr. Jos. C. Oblak.

„Pisanice“, prvi slovenski pesniški almanah. Tako se glasi naslov razpravi, ki jo je v izvestju c. kr. II. drž. gimnazije ljubljanske napisal g. dr. Šlebinger. Za primernim uvodom, ki nam v kratkih potezah omeni prvi razvoj slovenskega pesništva, kako se je pojavila cerkvena pesem v reformacijski dobi, kako so si razne nabožne pesmarice prizadevale udušiti iz življenja vzniklo narodno pesem, kako so se naposled pokazali prvi poskusi v posvetnem umetnem pesništvu — za tem uvodom